

Esmakordselt 2002 aastal teostatud uuringu Mina. Maailm. Meedia (MeeMa) küsitlusuuringu partneriks oli uuringukeskus Faktum. Valimi suurus on 1470 respondenti, uuring on esinduslik vanuses 15-74 elanikkonna suhtes.

2002 aasta uuringu töögrupp juhtisid Peeter Vihalemm ja Triin Vihalemm.

Nii eesti kui vene keeles koostatud küsimustik koosneb kahest osast, kirjalikust ja suulisest (vt tabel 1). Kirjalik küsimustik sisaldab 1127 tunnust, mis on jagatud järgmistesse plokkidesse: hinnangud muutustele; huvid ja väärtused; kontaktid ja liikumisvõimalused; huvi teiste maade ja kultuuride vastu; elulaad, harjumused, tegevused; osalemine ettevõtluses ja projektides; kultuuriharrastused; keelekasutus; meediakasutus, infokanalid; arvuti ja internet; elukoht, eluase; sissetulek, materiaalne olukord; ühiskondlik seisund. Suuline küsimustik (8 lehekülge küsimusi, 334 tunnust) täiendab neid tunnusteplokke.

Küsitleja külastas vastajat tema kodus kaks korda. Esimesel külastusel jättis ta vastajale iseseisvaks täitmiseks ankeedi. Kokkulepitud ajal tagasi tulles esitas ta täiendavad suulised küsimused viimastel aastatel vastaja elus toimunud muutuste kohta.

Enamust suulistest küsimustest ei esitatud mitte kõigile, vaid neile, kes olid ankeedis kasutanud üht või teist vastusevarianti. Küsimise ja vastamise hõlbustamiseks olid küsimused ja vastusevariandid enamasti, eeskätt pikkade, tabelitena formuleeritud küsimuste puhul trükitud eraldi kaartidele, mida vastajatele esitati vastavalt eelnevalt ankeedis märgitud vastustele. Küsitleja luges ette küsimuse ja võimalikud vastusevariandid, mida vastaja sai kaardile trükitud kujul jälgida ja valida nende hulgast endale sobiv vastusevariant.

Valimi moodustamisel kasutati üldkogumi proportsionaalset mudelit piirkondade ja linna-maa lõikes ning mitmeastmelist tõenäosuslikku juhuvalikut. Mudeli aluseks olid rahvastikustatistika andmed. Küsitlustöö käigus kujunenud valimi sotsiaaldemograafilist struktuuri võrreldi vastavate üldkogumi näitajatega ning tulemuste esinduslikkuse tõstmiseks teostati kaalumise.

Küsitluses kasutatud küsimustik ja indeksite nimekiri on ära toodud 2002 aasta küsitluse tulemusi kokkuvõtva raamatu „Eesti elavik 21. sajandi algul. Ülevaade uurimuse Mina. Maailm. Meedia tulemustest“ lisades (Kalmus, Lauristin, Pruulmann-Vengerfeldt 2004).

Selleks et koondada ja üldistada küsitlustulemusi ning suurendada tulemuste usaldusväarsust, selgemini esile tuua vastuste üldtendentse, kasutati tulemuste

analüüsimisel mitte ainult üksiktunnuseid, vaid ka koondtunnuseid (indekseid). Indeksite kasutamine kuulub Tartu Ülikooli sotsioloogialaboris ning hiljem ajakirjanduse osakonnas, ajakirjanduse ja kommunikatsiooni instituudis ja ühiskonnateaduste instituudis tehtud empiiriliste sotsioloogiliste uuringute traditsioonidesse juba alates 1969. aastast, Ülo Vooglaiu poolt juhitud Edasi lugejaskonna uuringust (vt Vooglaid 1970).

Mõnel juhul on kõigepealt moodustatud alamindekseid ja seejärel koondindekseid. Heaks näiteks taolisest indeksite moodustamise loogikast on siinkohal kultuurilise ja sotsiaalse kapitali koondindeksite moodustamine MeeMa 2002. a küsitluse tulemuste põhjal (Pruulmann-Vengerfeldt 2004).

Ülevaate indekstunnustest ja nende moodustamise loogikast saate on dokumenteeritud koos uurimuse andmestiku ning eesti- ja venekeelsete ankeetidega. Huvi korral tuleb indekstunnuste analüüsiks pöörduda Veronika Kalmuse ([veronika.kalmus@ut.ee](mailto:veronika.kalmus@ut.ee)) poole.

Uuringut Mina. Maailm. Meedia (MeeMa) lisaks 2002 aastale teostatud ka 2005, 2008, 2011, 2015 aastatel.

### **Kasutatud kirjandus**

Kalmus, V., Lauristin, M., Pruulmann-Vengerfeldt, P. (2004) (toim). Eesti elavik 21. sajandi algul. Ülevaade uurimuse Mina. Maailm. Meedia tulemustest. Tartu: Tartu Ülikooli Kirjastus.

Pruulmann-Vengerfeldt, P. (2004). Kultuuriline, sotsiaalne ja majanduslik kapital: Eesti inimeste ressursid erinevates eluvaldkondades. – Kalmus, V., Lauristin, M., Pruulmann-Vengerfeldt, P. (toim), Eesti elavik 21. sajandi algul. Ülevaade uurimuse Mina. Maailm. Meedia tulemustest. Tartu: Tartu Ülikooli Kirjastus.

Vooglaid, Ü. (1970). Opõt sotsiologitsheskogo i sotsialno-psihologitsheskogo issledovanija strukturõ tshitatelskoi auditorii gorodskoi i raionnoi gazetõ. Väitekirj filosoofiakandidaadi teadusliku kraadi saamiseks. TRÜ loogika ja psühholoogia kateeder (käsikiri Tartu Ülikooli ühiskonnateaduste instituudis).